

Pretului

pentru Sibiu pe 1 anu întregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimisu cu post'a în
lăintrulu monarchiei pe 1 anu
întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In strainatate pe 1 anu 10 fl. s'eu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie s'eu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a si
a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redacti-
nea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 58.

— Sibiu, Sâmbata 24/5 Augustu. —

1882.

Scopurile procesului politicu din Galiti'a.

In Nrulu 57 comunicaramu si noi pe scurtu
resultatele imediate ale acelu procesu afurisitu,
adeca aquitările si condamnările câte s'au enuntiatu
in sedinti'a din 29 Iuliu asupra celorlu 11 ruteni
acusati că pentru crima de înalta tradare. Actele
acelu procesu câte au apucatu in manile acusatiloru
si ale avocatiloru aparatori, cum si totu decursulu
lui asia precum s'a descrisu din toate 34 sedintiele,
se publica in limb'a germana si rutena. Acelu
procesu va da volume întregi si va face o parte
considerabile din istoria. De două luni încôce, dupa
catastrofele cele mari din Egiptu, acestu procesu
a interessatu pe publiculu din monarhi'a austriaca
si pe celu din Russi'a mai multu decâtu toate cele-
lalte evenimente si cestiuni politice sau de ori-ce
alta natura.

Nu mai incăpe nici-o îndoielă, că ocaziunea
de a intentă unu procesu că acesta politicu a fostu
cautatu cu luminarea, întocma precum fusese cautatu
la timpulu seu între serbi alu lui Mileti, după
aceea între romani câteva processe de pressa, cu
scopu învederatu si pipaitu de a terorisa pe po-
pôrale respective, a inspiră frica si cutremuru, in-
tocma precum se inspira la princi prin „Bolea si
Bebea“, si totuodata a nimici pe acei individi ai
loru, carii trecu de ômeni cevasi mai înaltiati
preste massele poporului. Scopulu procesului din
Leopole a fostu triplu: a lovî câtu se pôte de greu
in guvernulu Russiei, a însuflă despretiu si urgia
asupra confessiunei si bisericei orientale, a umilî
si calcă la pamentu nationalitatea si limb'a rutena
pentru totudeauna; cu aceeași ocaziune a însuflă
si cercuriloru superioare si supreme din Vien'a ura
câtra totu ce este slavu, afara numai de poloni, a
înradacină si mai afundu in Vien'a unu feliu de
instrainare si chiaru frica de ritulu orientale, scurtu
a lucră asia, că dora in cele din urma, cercurile
supreme din Vien'a voru fi seduse că se crêda, că
singur'a loru tară si securitate se afla numai in
Leopole si in Bpest'a.

Limpede si luminatu s'au cunoscutu acestea
tendentie din actulu de acusa cititu de câtra pro-
curorulu îndata in prim'a sedintia, din mai multu
întrebări captioase puse acusatiloru, din oratiunea
procurorului care a tinutu siese ôre, din nenum-
eratele manifestatiuni ale diariiloru polone si un-
guresci, in totu decursulu procesului si cu atatu
mai virtosu din 29 Iuliu încôce. Asia este, striga
„P. Lloyd“, „Hon“, „P. Napló“, „M. Polgár“,
„K. Közlöny“ si o multime altele, acelu procesu a
fostu intentatu de a dreptulu asupra guvernului
din St. Petersburg, din cauza că elu lucra cu agenti
si cu bani spre ruina monarchiei si cu atatu mai
virtosu la nimicirea natiuniloru magiare si polone.
Asume „P. Lloyd“ cu efrontari'a sa semitica prea
bine cunoscuta, dupace insulta pe cei 11 acusati
de canalia, adunatura, lapadaturi de ômeni (Ge-
sindel), nu'si face multu nici din aquitarea nici din
condamnarea loru, se descarca inse cu adeverata
fură asupra guvernului Russiei (Nr. 208 din 30
Iuliu). Cu veridictulu juriului nu sunt îndestulati
nici-unii si aru fi voitu mai bine, că in casulu de
façia se fia judecatu tribunalulu ordinariu pe cei
11 acusati. „Hon“ diariulu oficiosu alu lui Jokai
merge si mai departe descoperindu'si dorinti'a, că
consiliariulu Ad. Dobrzansky si fiia-sa Olga se fia
reclamatu dela guvernulu austriacu si adusi in
Ungari'a, că se fia dati si aici din nou in judecata.
Adeca cu alte cuvinte: din resbunare înflacarata
asupra Russiei, se fia nimicitu câtu se pôte mai
multi individi de nationalitate slava, inse cetatieni
de ai Ungariei.

Noi o procedura cum ar fi acea recomandata
de press'a ungurêscă, o tînemu nu numai de ne-
demna si barbara, ci totuodata de poltroneria, de
politic'a frice. Sunt mai bine de ani cincideci,
de candu acea frica mare de Russi'a se manifestă

in sinulu natiunei magiare la diverse ocaziuni. In
ern'a din anulu 1830 implura temnitiele din Turd'a,
Clusiu, Osiorheiu, S.-Reginu că din chiaru-seninu
cu preoti romanesci si cu alti romani, calcara case
si biserici sub cuventu că vinu muscalii se impartia
arme la romani; scôsera apoi pe episcopulu Vasilie
Moga si pe canoniculu Dimitrie Caianu in Campia
pe unu geru cumplitu, că se invetie pe romani, că
nu e bine se tîna cu muscalii. Adeverat'a cauza
fusese, că polonii se resculasera si partit'a lui Ve-
selényi stetea in buna întielegere cu ei. Curtea
imperiala de atunci petrunse planulu si dete ordinu
că cei arestati se fia liberati. De atunci comedi'a
se repeti de mai multe ôri sub alte forme.

Daca guvernele din Vien'a si Budapest'a au
la mana in adeveru probe autentice si numeroase
despre incercările guvernului muscalescu de a seduce
pe popôrale nemagiare si negermane cu sume mari
de bani si cu promisiuni stralucite, pentrucă se'si
tradedie patri'a si inca tocma la muscali, atunci
n'au nici-o trebuinta că se se faca de risu prin-
diendu scrisori cu bani de prenumeratiune la diarie,
sau cu honorarie cuvenite corespondentiloru si co-
laboratoriloru pentru artiellu loru, că-ci in acestu
casu aru avea de lucru in toate dilele cu sute de
diarie; ci daca este asia, apoi acelea două guverne
au alta cale multu mai simpla, mai corecta si
mai sigura, că adeca se reclame pe cale diplomatica,
prin ambasad'a austro-ungurêscă dela St. Petersburg,
se pretindia estradarea tradatoriloru austro-unguresci,
câti se voru fi refugiatu in Russi'a cu scopu că de
acolo se agitedie si se lucre spre realu monarchiei,
se cêra totuodata si aspr'a pedepsire a ministriloru
si altoru demnitari si functionari ai Russiei, carii
cutedia a trimite agenti si sume de bani cu miile
si cu diecile de mii in Austri'a si in Ungari'a, cu
scopu de a cumpără suflete; era in casu candu
guvernulu si insusi imperatulu Russiei ar respinge
toate acelea drepte pretensiuni formulate si sustinute
din partea Austro-Ungariei, atunci demnitatea si
securitatea monarchiei cere neaparat, că guvernele
nôstre se taie relatiunile diplomatice cu cabinetulu
din St. Petersburg, ba si mai multu decâtu acesta:
se inchida fruntariile la nasulu tuturoru caletoriloru
de nationalitate si protectiune rusêscă, se curme si
comunicatiunea postelor si a telegrafelor; era
daca propagand'a muscalêscă nici cu acestea mesuri
nu s'ar potea infrenă, in acestu casu cere totu
demnitatea si securitatea monarchiei, că se se
declare Russiei resboiu, întocma asia pre-
cum totu din cause cum aru fi acestea, au declarat
in secolulu trecut Fridericu II Mariei Teresiei, in
secolulu nostru Austri'a regatului Sardiniei etc.
Numai o procedura că acesta este demna de o
monarhia că cea austro-ungurêscă, era nu violarea
legiloru fundamentali, nici degradarea loru la o
fictiune simpla, nu violarea domiciliului, nici a se-
cretului de epistole, nu inchidere preventiva pentru
delicte politice intru nimicu documentate, nici cal-
care in pitiore a libertatiei de consciinta si a
convictiuniloru religiôse, nici procedur'a inquisitoria
in materia de pressa cu interpretarea falsa a legiloru
de pressa, precum s'a facutu in caus'a condam-
natiloru Naumovicz si Piosczanski.

Ungari'a.

Inmultirea crimelor, lips'a de in-
chisori. Că se tacemu de starea moralitatiei in
provincia, multele localuri de arestu, de închisore,
de temnitia din capital'a Ungariei in timpulu din
urma s'au implutu asia de tare, in câtu ti se pare
că ar fi unu timpu de resboiu, candu locurile pu-
bliche se implu de captivi (prisonieri) adusi din
campulu de batalia. Din acesta cauza ministrulu
justitiei au aflu cu cale a dá ordinu câtra pro-
curori, că pe criminalii condamnati in prim'a in-
stantia la închisore mai îndelungata, se'i stramute
si asiedie in închisorile altoru localitati urbane mai

apropiate, unde va mai fi locu, că se astepte acolo
sententi'a definitiva dela instantiele superiori la care
au apellatu. Tote diarele capitalei sunt de acord
intru a recunosce, că astadi cum stau lucrurile in
Bpest'a; securitatea publica nu mai exista nici
dio'a mare si că esti mai siguru in codrii departati
decât in acea capitala. „Hon“ spune, că numerulu
arestatiloru din estimpu întrece departe numerulu
din alti ani. „Pesti Napló“ in mani'a sa dice, că
politi'a de statu organizata de nou si
installata in capitala in locul celei vechi mu-
nicipale, este multu mai rea decâtu aceea, ba că
nu este nici de o trêba; hotiile de banditi s'au
înmultitu in capitala mai tare decât in codrii si
pe pusta. Nici-o incuietore nu mai e destulu de
sigura, dara cele mai periculose sunt atacurile de
sér'a si de nôptea, nu numai in stradele mai strimte
si departate, ci si in altele mai amblate, era pe
unde ai fi siguru de banditi si de pungasi, esti
atacatu de femeile publice. Dilele acestea érasu
mai fû condamnatu unu banditu de capitala anume
Aloisu Gruber la optu ani de temnitia rea, altii la
alte graduri de pedepse. Advocatulu Julius Ottlik
fû condamnatu la închisore de trei luni pentru de-
fraudari (insielare de bani). Mai de curendu fû
prinsu unu hotiu din cei mai rafinati, care deschise
o scôla forte periculosa de baiati si baiate, pe care'i
învetiase a taiă busdunari, a fură pungi, orolôgie,
a se furisă prin locuintiele omenesci si a fură totu
feliulu de obiecte pretioase. Adeveratu cuibu de
vipere tinere. Se înmultiesce pe anu ce merge
celu mai periculosu proletariatu din lume, adeca
alu carturariloru, juni trecuti prin scôle numai că
cânele prin apa; alaturea cu acestia forte multi
carii au invetiati bine, sunt inse cei mai depravati
moralicesce, sau cum le mai dice poporulu nostru
„brandia buna in burdufu (fôle) de câne“, ade-
verate existentie catilinarie, caroru le place a se
tavalî in lene si desfrenari cu midiolôce rapite sau
insielate din sudorea crunta a ômeniloru laboriosi;
adeverati trantori ai societatiei omenesci, vampiri
si lipitori ai statului, banda si trupa de spoliatori.

— In Oradea-mare Carolu Szász in ca-
litatea sa de cassariu la cas'a de economii defraudă,
43 mii florini v. a. apoi se inpuscă. 20 mii 'ia
tocatu cu o amanta a sa. Acelu institutu de bani
este fundatu pe actiuni. S'au sequestratu tota
avere lui Szász si a maitressei sale, din care va
esi cu 50% desdaunare. Totu mai multu de câtu
numai 10% din enorm'a dauna de 400 de mii
causata in anii de curendu trecuti de câtra alti
hoti in fracu dela Lugosiu.

Parisu, 15 Iuliu 1882.

„Fête Nationale“ din 14 Iuliu 1882.

(Urmare si fine).

Eu unulu, carele acuma prim'a data asistam
la spectacole de acesta natura, nu odata me in-
trebau emotionatu: Se fia ôre posibilu a da exemple
mai elatante?

Ar fi gresita ideea, daca cineva ar cugetă,
că militi'a face exceptiune in asta privintia. Am
vediatu eu insumi soldati pe bulevardulu celu prin-
cipalu, cu baionetele pe spate, caciulele pe o
ureche, cântandu „Marseilles'a“ in gur'a mare.
Trebuie se renuntiu la enmmerarea tuturoru petre-
ceriloru, cari au inveseliu acesta di, cu atatu mai
multu, că fiacare „arondissementu“ si-a avutu petre-
cerile, sale speciale, la cari toate, unu singuru
omu n'a pututu se asiste. Amintescu inse, că repre-
sentatiunile cele principali gratuite au fostu dupa
amédi, cele date de oper'a cea mare, câtu si de
tote teatrele si circurile capitalei, regatta inter-
nationala pe Sen'a*), ascensiunile in balonu pe
esplanad'a invalidiloru aranjate de societatea navi-
gatoriloru aeriani. Mai multu inse că tote aceste

*) Plutirea pe întrecute cu luntrii.

imi deșteptă curiozitatea marea revistă a trupelor parisiene, care a fost anunțată pentru orele 2 după amăzi.

Am dorit de mult să vedu soldații franceși sub arme, în împlinirea funcțiilor lor militare, acum mi s'a oferit splendidă ocazie pentru satisfacerea acestei dorințe. Timpul, carele începuse a se întinca către amăzi, și care cercușare a reținut pe mulți în arondismentul lor, a devenit de odată senin, și a tras multă lume în câmpul „Longchamps”. Fanfare și trompete anunțau apropierea prezidiului republicii și a notabilităților, acaror trăsuri sosesc precesse și urmarite de o numeroasă escortă de cavalerie. Revistă și defilarea se începe. Ținut adevărat martial și disciplinabil admirabil a trupelor a fost impunător. Elevii militari din St. Cyr au fost aplaudați frenetic de către asistenți. Bateriile de tunuri cu „mitrailleuse” lor impunătoare, trase de câte 6 cai, și vânătorii calari, pe cai lor mitite și ageri de Africă, erau între altele de o bună impresiune. În fine și cuirasierii începu să se pună încet în mișcare; armatură lor străluce din departare sub razele soarelui. Pământul începe să se cutremure sub picioarele noastre. — Unu murmur surd ce produce tonul metalului și tropotul cailor, se apropia din ce în ce; și era deodată sosit și trecu pe de înaintea noastră „ventre à terre” cu iulă și fremitul unei tempestă. Entuziasmul și aclamațiile publicului au ajuns la culme. Fără voiă mea, mi se înfășia istoria acestui eroic regiment din războiul anului 1870. Am trasar! Am vrut să-mi rețin sentimentele viitoare; era cu neputință. Pentru moment uită cercușarea unde me află, și începu să strige cătu me lua gură: totuși sunt unici cuirasierii acestia! — Cuvântul „totuși” l'am pronunțat, nu știu de ce, cu accentul solemn al unei convingeri elocințe, care ar fi putut să apară strain în alte cercușări. Din fericire înse lumea era acum ocupată cu altă ceva decât cu accentul solemn său nesolenn al convicțiunii mele. Multu, multu timpu priviam încă uimit după sirele lungi ale soldaților, cari se retrageau în casarmele lor, apoi imi adusesem aminte de capriciile funeste ale dieului Marte, care în orele lui de mania nu respecta nici valoarea nici capacitatea fiilor săi! — Programă dilei a ajuns prin aceste la ultimul și principalul său punct: Iluminarea de seară a capitalei.

Imaginațiunea nu e capabilă pentru închipuirea efectului, ce poate produce lumină, până ce omul n'a vădit Parisul iluminat. Totuși toate ce am vădit eu până atunci, nu se apropia nici pe departe de impresiunea ce elu a avut asupra mea. Orăsiul întregu seacă cu unu diamant strălucind sub razele soarelui, din alu carui fiecare colțisoru, esu radie de lumină fără număr. Mai toate edificiile sunt acoperite cu figuri, inițiale și simboluri. Noulu „Hôtel de Ville” a fost iluminat de asta dată cu o reușită și mai admirabilă. Casă intrăga cu turnurile și coperișul ei nu era altu ceva, decât un munte de flăcări cu formă bizară. Institutul, podurile peste Senă, „Place de la Concorde”, „Champs Elisées” s'au semnalat între toate prin producțiuni ne mai audite. Vapori decorate cu steguri și lămpione, ocupate de muzici militare circulau pe totu timpul pe Senă în sus și în jos, și escitau animarea poporului prin „Marseilles” și alte cântece patriotice.

Spre variarea spectacolului, de pe barcele staționate de alungul fluviului, s'au aruncat în aer din cându în cându focuri artificioase.

Focurile bengalice roșii și verzi, de o estensiune gigantică, împrumutau aspectul unu caracteru adevărat feeric, care îți răsă simțirile. Era pe la 2 ore după mediul nopții, cându copleșit de ostentă am ajuns în fine în locuința mea. Unele edificii începeau deja să se desbrace diademă lor strălucind; lumea cântă încă pe străde și se veselia. Esii pe balconu că se admiră încă odată, cel puținu remășițele acelor lumini cari imi încântasera sufletul. Din cându în cându strabătea până la mine refrenul unor fragmente din „Marseilles”, cari resunau în aer: Le jour de gloire est arrivé . . . est arrivé.

Asia s'a terminat această marșă serbare. Numai acuma am patrunsu adevăratu înțelesu al numirii: „Grand Nation”. Acuma înțelegu cântecul gîntei latine:

„Ea poartă în frunte o stea divină,
„Lucind prin timpuri seculare,
„Menirea ei totu înainte,
„Maretiu îndreptă pașii săi,

„Ea merge în capul altor gînte,

„Versându lumina în urmă ei.”

Dar această serbatore nu este numai a Franciei, ci ea este serbarea omeniei întregi: este triumful „omului” asupra „slăviei”, triumful „dreptului” asupra „privilegiilor”.

În fața acestei serbări mi-am adus aminte de poporul romanu, și de secularele lui suferințe. Unu suspin mi-a scăpat din sufletu, și s'a înălțat spre cerul plin de stele, care veghiada și asupra scumpei mele națiuni. Mi-am scos palariă din capu, m'am închinat și am disu:

Binecuvântata se fie memoriă acelora, cari și-au versat sangele pentru sfarmarea lanțurilor slăviei; pentru că „omul” se devina „omu”.

Aureliu Stercu Siulutiu,
stud. în litere.

Santa-Maria, 30 Iuliu 1882.

Domnule redactor!

Astăzi la ora 12 și 35 minute din zi, a sosit, cu trenu separat la gară din Hatiegu-Subcetate, Altetiă Sa domnulu arhiduce Rudolfulu cu principessa Stefaniă întimpinati cu himnul imperialu.

La gară au fost primiți Altetiele Lor de unu mare publicu, de domni și dăme, între urari de „Eljen”, „Hoch” și „Se trăiescă”. Din partea oficiale au fost de față la primire comitele supr., v-comitele și alți funcționari subalterni. Au fost de față câțiva magnati, conti și baroni. Bisericele au fost reprezentate prin acei archipastori, cari în acestu comitat au parti din diecesele lor, prin urmare: escel. sa mitropolitulu Mironu Romanu, episcopulu rom. catolicu Lönnhardt din Albă-Julia, episcopulu gr. resar. Ioanu Metianu din Aradu și episcopulu gr. cat. Victoru Mihaly din Lugosiu, cu câțiva protopopi și alte persoane bisericesti dela scaunulu archierescu. Publicu numerosu de ambele sexe. Deputați de felicitare au fost: oficiatul administrativ alu comitatului, tribunalulu regescu, oficiatele financiare și tehnice, deputațiunile orașelor Hatiegu, Hunedóra, Devă și Orășia, deputațiunea Reuniunii femeilor din Devă că fundatore a școlii de fetițe; deputațiunile clerurilor pe lângă episcopii concernenți, și deputațiunea poporațiunii romane din comitatulu Hunedorei.

Poporațiune țierănească română proprie a fostu prea puțina, căci țieranii n'au fostu admisi de v-comitele a se apropia.

Dupăce înălți oșpeti au descinsu la gară, ochii tuturor erau că infipti spre unu singuru punctu; totu adevă doriămu să cunoșcemu bine dintru o singura vedere pe succesorulu la tron și pe heredele atator corone frumoșe. Archiducele în uniformă de generalu alu cavaleriei, espressionu feței sale blândă simpatică, a sa cautatură a unui omu teneru și vioiu, înse respiratore de prudentia și înțeleptiune. Archiducesă în rochia suriă de drumu, cu palariă de paie, umbrelă și aparatură în mană, toaletă intrăga ună de minune simplicitate cu eleganță rară; de aci încolo fisioniă și totă ființă fiitoare Mame a poporalor ni se prezentă așa, că vedindu-o, toate fotografiile și alte portrete ale archiducesei își se pară întunecate și remase departe de realitate, ori-cătu zugrăvulu s'ar fi încercat să o reproducă întocma. În. Sa dămnă archiducesă cu față blondă admirabilă, sau cum dice poporul în limbă sa nemaiestrită, dămnă albenă, tinera și foarte frumoșă, de talia înaltă și sveltă, era espressionu feței sale adămbrită de bunătate și blăndetă, arăta o inocentă seriozitate.

Primirea la gară a fostu entusiastică, unde după scurta bineventură de către comit. supremu, principele a multămit în termeni afabili, și a convorbitu puține cuvinte cu comitele supremu, cu 4—5 magnati grupati acolo, cu mitropolitulu, cu episcopii și cu vice-comitele; apoi între continue aclamațiuni și urari, urcându în trăsuri s'au dusu la Santa-Maria, castelulu numitu alu lui Kendeffy, loculu pregătitu pentru încortelare, pe cătu timpu va face vânătoarea aici.

Trebuie să amintescu la acestu locu, că aranjarea primirii, în cătu pentru ordine și altele, a lasat foarte multu de doritu.

Asiediați înălți oșpeti și suită lor în castelu, întregu publiculu a concursu acolo, și cu deosebire toate deputațiunile, pentru că se potă prezentă felicitările lor. Confusiunea organizării administrative era aci la culme, — o deranjare, o disordine ne mai pomenită, — totu patru prelați prezenți au statu pe afara mai multu decât $\frac{3}{4}$ de oră, pe lângă

bucătariă spanului dominiului Kendeffy; atătu de bine comitele și vice-comitele s'au îngrijit, încătu prelații nu puteau afla nici comite nici v-comite, dreptu intermediari, că se șia dela densii, dacă potă prezentă felicitările lor și ale clerurilor lor la Archiducele. Abia tardiu a venit comit. supr. că se anunție, că prelații cari se prezentă archiducelui la gară, nu mai sunt ținuti de a se mai prezentă. Prin foi publice se anunțasera de mai înainte, că s'ar fi făcutu dispozițiuni, că cutare și cutare dintre magnati, și totu episcopii prezenți, se participe că invitați la măsă archiducelui, ci astăzi nici-unulu n'a fostu invitat, nici n'a participat, și fără se mai aiba ocazie de întrevedere cu principele, — s'au și departat totu la ale lor. În acestu modu, deputațiunile preotiesci nu s'au potută prezentă înălților oșpeti.

Intrăceste deputațiunea romănească, că atare solicită la comitele supremu, rezoluțiune asupra primirii sale, căci până în momentele aceste nu obținuse; în fine după lungi staruiri, comitele supremu a spus, că deputațiunea este admisă, ci nu e permisă a face salutarile dorite, făcându-se numai o simplă prezentare; cu toate acestea deputațiunea română a fostu primită, și membrii ei în particularu prezentați Altetielor lor.

Intrăga administrațiune a comitatului, cu comite, vice-comite, erau cuprinși de o nedumerire, că noi că romani se aducem felicitările noastre mostenitoriului de tron, pe cându alții voiseră a prezentă comitatulu nostru numai că magiaru, ci cu primirea deputațiunii romane că atare, planulu acela fu desjucat, va fi și de aci înainte în totu cursulu șederii principelui pe aici, căci afara de suită sa de vânătoare, ochii săi nu voru să înălțesca alte ființe în totu muntii și văile Hatiegului și ale Jiului, decât romani și era romani.

Dacă dacă n'a succedut administrațiunii comitatului să eschidă deputațiunea română, ăia succedut se nu întrevorbescă felicitându înălți oșpeti, ci că se veda și ei, și ori-cine, era aci vorbirea adoptată de conferență a romanilor pentru primire: (vedi aceluș).*)

— Petrecerea archiducelui principe de coronă Rudolfulu în districtulu Hatiegu, în muntii situați între passurile Vulcanu de către Banatul Craiovei și Pôrta-de feră de către Banatul Temisioarei, este urmarită și descrisă pe fiecare zi în pressă austro-ungară. Câteva diare mari au trimis înadinsu pe corespondenții lor semiti, la față loculu; unulu s'au verit până susu pe Retezat, lângă laculu de munte numitu Zănoaga, unde s'au intinsu corturile vânătorilor. Înprejuri archiducelui se afla afara de barbatii veniți în comitivă sa, preste 60 de romani, câțiva că vânători renumiți, ceilalți că gonaci. Dintre acestia în seară de ațai s'au aflat și fluiersă buni, cari au făcutu oșpetilor muzică, era câțiva din ei au jucat jocuri cunoscute în acea regiune. Corespondenții fuseră opriti a se lua și prin păduri după vânători, căci prea sunt groși la pelitiă, prea își bagă nasulu în toate partile.

Plecarea dela S.-Maria a fostu luni demăneți a pe la 7 ore cu trăsuri până la comună Riu-de mōra, de aci archiducele încăleacă unulu din cei 3 cai romănesci de munte puși la dispozițiunea In. Sale și ceilalți vânători făcra asemenea, admirandu cu totu securitatea cu care înaintă acelea animale prin locurile cele mai periculoșe, pe unde domni nu cutediau să treacă nici pedestrii.

Intrăceea atătu corespondenții straini, cătu și alții din acelu comitat implu colonele diarelor cu câte scrieri verzi și uscate; dacă cea mai mare pasiune a lor este a injur pe romani din causă deputațiunii care se prezentă dămnă trecută la archiducele, a dă deci advocatulu dr. Petcu lectiuni de patriotizmu, și mai pe susu de toate a se infuria din causă afacerii cu stegurile, care este a dōu a edițiune după cea de antierti dela Brasiovu, în fine a mai face alusiuni reutative încă și la modulu cu care au fostu primiți archiereii, sau adevă n'au fostu primiți de locu, la Sta-Maria.

Se cam înțelege de sine, că scrieri de natură acestora citite de romani în diare straine, făcu o impresiune doreroasă în sufletele lor, ceea ce se poate observă foarte bine în toate cercurile noastre sociali. Din partea noastră noi suntem de alta părere. Nimicu se nu ne alteră din toate căte s'au intemplat cu această ocazie la gară dela Subcetate, la Sta-Maria și la Hatiegu. Cei alterati în spirite se și aducă aminte din primă vizită de asta-tōmna, cându archiducele nu voi se stea la Clusiu și cându la întorcerea sa dela Gurdău, în capitală secuiescă M. Osiorheiu studentii secui beti

*) S'a publicat în Nr. 56.

sarira racnindu Eljen in trasur'a archiducelui, pe care caii o rapisera, archiduces'a lesinã si cu periculu invederatu de a fi trantiti intr'unu siantiu, ajunsera sér'a la gara, pentru-cã se si plece indata acasa.

Pe noi ne a feritu Dumnedieu de barbarii cá acelea. Noue ni s'ar potea imputã celu multu o lipsa de tactu si de prevedere. Este inse sciutu, cá ardelenii magiari, sasi, romani, sunt neindemnatici (ügvetlenek ungeschickt) intru primirea óspetiloru de positiune inalta. Magiarii si romanii sunt ospitali si au tóta bun'a vointi'a de a primi câtu se póte mai frumosu si mai placutu; candu colo, ei facu o multime de lucruri pe dosu, sau nu la timpu, prea curendu ori prea tardiu. Sasii s'aru pricepe ceva mai bine, ei inse cu natur'a lor cea tardiva, preputóre, calculatóre, atãta se mai consulta, atãta mai regulédia si ordinédia, pâna candu óspele au ajunsu la pórt'a cetatiei.

La noi numai oficiarii armatei imperiale sunt capabili de a prepara si arangea primirea óspetiloru de positiune inalta, cu tactu, cu demnitate si cu elegancia. Functionarii civili dela comitate si dela orasie fôrte raru scapa, cá se nu faca ceea ce dicu romanii cáte o bótia, sau si mai multe. In multe locuri nevestele lor aru sci se primésca mai bine decâtu ei, cá-ci pe ele incai le ajuta unu tactu innascutu, pre candu barbatii daca 'si perdu capulu, intorcu tóte cu fundulu in susu. Asia s'au intemplatú câteva bótie si astadata in comitatulu Hunedórei. Acésta inse nu va se dica, cá óspeti inalti se nu vie pe la noi, ci tocma din contra, se ne vie Imperatulu, Fiu-Seu si alti membrii ilustrii ai dinastiei câtu mai desu, cá se ne dedamu si noi a'i primi, éra romaniloru se li se dea ocaziune cá in dilele imperatului Josifu II, cá daca nu se póte cu graiulu viu, incai prin semne exteriori se le arate, sub ce feliu de jugu mai gemu ei pâna in dio'a de astadi.

Dupa acestea se ne întórcemu la injuraturile diarielor. Trecemu pe lângã cei patru archierei, 1 rom.-catolicu, 2 gr.-resariteni, 1 gr.-catolicu. Clerurile isi au organele lor de publicitate, se spuna acelea, pentru-ce preass. LL. au fostu primiti numai la gara, nu si la Sta Maria. Lumea vrea se scie, cá nu'ia lasatu comitele supremu (prefectulu.) Ore asia se fia? Si cá ia tinutu in curtea palatului $\frac{3}{4}$ de óra fãra a'i scuti in vreo chilia undeva. Ore totu asia se fia?

Dn. dr. Petcu si confratii au sciutu ce facu, se voru sci si aparã de atacurile catilinarie dela Clusiu.

Venimu la ruperea stégului in Hatiegu. Noi aflamu despre casulu acesta din informatiunea unoru romani cari au fostu de fația, pe scurtu acestea: Romanii hatiegani au primitu pe episcopulu pe archiereii lor cu óresicare solemnitate, la care au implantatu si doue tricolori, pe a Ungariei si pe a Transilvaniei. In acea di nisce unguri beusera cumplitu in ospetari'a din platia si sparsera la pachara. Unuia din ei ii trasnesce prin capu, cá se dea josu tricolórea Transilvaniei rosu-venetu-galbinu. Elu ese si provóca pe unu deregatoriu dela primaria cá se dea josu stégulu „dacoromanescu“. Nu e dacoromanescu, ci este numai alu Transilvaniei; eu nu l'am pusu, nici nu'lu voiu dá josu. Atunci fu chiamatu unu mesteru cá se taie prajin'a cu stindartulu si se'lu rupa. Asia s'a si facutu. In nóptea acelei dile a fostu trantitu si stégulu ungurescu si ruptu, de cine, nu se scia; dara prepusulu a cadutu pe dn. Munténu. Vice-comitele Barsay a facutu din acésta unu spectacolu atátu de mare, câtu insusi dn. Lud. Réthy inspectorulu de scóle observã, cá Barsay lucrã fãra nici-unu tactu si cá intarita din nou spiritele, fãra nici-o cauza indelstulata. Barsay se provóca la unu fermanu alu fostulu ministru Szapáry din a. 1874, uita inse cá acela este numai fermanu si nu lege, uita cá numele si armele (insignia) Transilvaniei nu sunt desfiintiate nici straine, ci conservate chiaru in titulatur'a monarchului; in fine densulu nu vede, cá in Cislaitani'a fiacare provincia este in dreptu se scótiã si scóte in adeveru la tóte ocaziunile alaturea cu stindartulu negru-galbinu, si colorile provinciei respective.

Sciri politice si bellice.

Nodu gordianu s'a incurcatu in Constantinopole asia de tare, in câtu tóte incercarile conferentiei europene remanu cu totulu desierte, si tóta lumea se teme cá numai sabi'a ilu va descurcã, adeca ilu va taiã in bucati.

Pórt'a otomana insiste pe lângã conditiunea

pusa, cá daca este se intervina ea cu armata in Egiptu, trupele Angliei se ésa nesmintitu de acolo. Cabinetulu Angliei respunse din nou, cá trupele nu numai au se remana in Alexandri'a, ci cá ele trebuie se intreprinda operatiunile principali in contra lui Arabi-pasi'a, éra trupele turcesci au se se supuna la comand'a generaliloru angliei. De altumentrea, adaoge Angli'a, flott'a sa nici cá va suferi desbarcarea trupelor turcesci, ci va tineã drumulu corabiiloru sultanului, cá nici se se póta apropiã de porturi, adeca cu alte cuvente, in casu de asia, va fi batalia navala cá cea de odinióra dela Abukir sau cá cea dela Navarin, daca sultanulu nu declara din capulu loculu pe Arabi-pasi'a de rebelu. La acestea replica sultanulu, cá elu este aplecatu a declarã pe Arabi de rebelu, inse numai dupace trupele otomane voru desbarcã in Egiptu. „Vrei se ne insieli; nu'ti credemu“, re-intorcu angliei din partea lor.

Din castrele lui Arabi-pasia se scia acum chiaru dupa informatiunile diarielor din London, cá acelea ocupa positiune atátu de tare aparata de apa din trei parti, in câtu numai in frontu póte fi atacatu. Elu are pâna acum óste regulata pâna la 15 mii si artileria de 40 pâna la 50 tunuri, éra óstea de beduini mohamedani fanatici si cu mai multi calareti ajunsa la 30 de mii se inmultiesce mereu. Resboiulu sacru este proclamat si marele Sierii (patriarchu) dela mormentulu lui Mohamed le-a trimisu pe langa binecuventarea sa incai si unu stindartu santitu in Caaba profetului. In Cairo este convocat unu parlamentu de 300 membrii, intre carii sunt si câtiva crestini episcopi si mireni. Acea adunare a decisu in unanimitate cá viceregele Teyfic s'a pusu afara din legea lui Mohamed si a intratu in servitiulu ghiauriloru angliei. Arabi-pasia fu proclamatu de dictatoru si comandantu supremu preste totu Egiptulu si Nubi'a, resboiulu fu declarat angliloru pâna la esterminare.

Intre acestea cabinetulu din St. Petersburg dete delegatului seu la conferentia instructiuni cu totulu opuse planuriloru Angliei.

In Paris cris'a ministeriale totu mai durédia si intr'aceea sau sistatu orice preparative bellice, din care cauza domnesce confusiune fôrte mare in tóta Franci'a. Cei mai multi francesi nu mai voru se mérga cu Angli'a.

Sciri diverse.

— (Regimentulu Nr. 31). Trei batalióne din acestu regimentu au primitu ordinu supremu se stea gata de plecare. Unde, nu se scie pâna acuma. Regimentulu acesta cunoscutu si cu numele Meklenburg-Strelitz se intregesce mai intregu din comit. Sibiiului, prin urmare elu este unulu din regimentele curatu transilvane, in care se afla 60% soldati romani, restulu sasi si magiari; parte mare a domniloru oficiari totu ardeleni, intre cari mai multi romani. Statulu-maiorulu alu regimentului este de mai multi ani in Sibiiu. O trupa acésta atátu de bine disciplinata, in câtu daca nu ai vedea uniforme, mai cá nu ai sci cá se afla unu regimentu in garnisóna. De altumentrea, fia disu in óra buna, sunt multi ani, de candu locuitorii Tranniei preste totu nu au nici cea mai puçina cauza de a se plange asupra vreunei parti din trupele armatei imperiale. Sbieratele pressei magiare de anu si antierti, pe la noi n'au afluatú nici-unu echo. Portarea soldatiloru noi o aflamu de modelu; puçinele esceptiuni, de care aparu in tóte armatele, nu merita nici a fi relevate. Regimentulu va purcede ori-unde ilu chiama datori'a sa, dara locuitorii civili cu care a traitu in armonia atátu de frumósa, voru regretã departarea lui.

— (Exercitiile regiment. de artileria). Acestu regimentu a inceputu din 1 Augustu a trage la tînta cu glóntie si bombe de tunuri pe distanti'a destinata spre acelu scopu aprópe de comun'a vecina Poplac'a. Exercitiile voru durã cu puçine pause 20 de dile din 1 pâna in 26 Aug., in tóte dilele demãnéti'a dela 6 pâna la 12 óre. Deci se face cunoscutu, cá in acelea dile este strinsu opritu a se apropiã de tunuri pe distantiã de 400 urme. In aceleasi dile comunicatiunea pe drumulu ce duce dela Sibiiu dreptu la Poplac'a preste lini'a de pusicatu, este cu totulu oprita; stau inse deschise drumurile dela Poplac'a prin Christianu, sau de acolo prin Dumbrava (Jungen Wald) si dela comun'a Gurariului de alungulu canalului celui vechiu, la Sibiiu si inapoi.

Se mai aduce la cunoscinti'a publica pentru acei ce afla bombe si alte proiectile góle de tunuri, cá nu cumva se se incerce a le sparge sau scocióri, cá se jóca cu viéti'a lor, ci se le ridice frumosu cu gur'a lor in afara, se ia totu numai câte una si se le duca sau la

depositulu artileriei, sau la oficiariulu stationatu la loculu de exercitiu si pentru tóte câte voru aduce, li se va platí remuneratiunea prescisa.

— (Focu mare) a fostu in 24 Iuliu in comun'a secuiesca Csik-Lázárfalva, unde se prefacú in cenusia si carbuni averea dela 144 locuitori. Poterea incendiului se póte judecã si din impregiurarea, cá unu clopotu din turnulu bisericei r. catolice, vechiu de 300 de ani, s'a topitu cá si cum ar fi fostu de céra.

Repetimu si astadata, cá in nici-o parte a Transilvaniei nu se intempla atâtea focuri cá in tinuturile secuiesci; acésta impregiurare inse nicidecum nu dispensédia pe ceilalti locuitori dela grij'a neadormita de a se aparã de periculu, pe câtu numai póte se se apere cineva de furi'a elementului deslantiuitu. Afurisit'a de pipa si sugara, cenusia cu spudia infocata, adunata in vasu de lemn, joculu copiiloru cu lemnusie, ambletu cu lumin'a aprinsa in podu si chiaru la nutretiu si alte casuri de acestea, in fine reutatea omenésca indiavolita, nimicescu pe fiacare anu averi de milióne in tierile acestea, precum se póte cunósce din dese publicatiuni si din desdaunările platite de cátra societatile de ascurantia.

Preste 2—3 septemani secerisiulu de tóte cerealiile spicóse va fi terminatu chiaru si in regiunile cele mai recoróse ale tieriei, nutretiele strinse in capitie, apoi — conformu stravechiei datine, cerute de clima si heredite din strabuni, se transpórta din campu acasa, se asiédia in siuri pe unde este puçinu, se ridica in stoguri si in clai, pe unde este multu, mai preste totu aprópe de locuintia, in batatura (incinta, curte, ograda), sau si in gradina, in totu casulu aprópe de grajduri, cosiere, staule de vite, adeca in periculu permanentu de focu si de saracia totala. S'a observatu de multu, cá in nici-o parte din anu nu se intempla atâtea focuri cá tocma tómn'a, pe candu agricultorii isi au tóte fructele fatigeloru si sudoriloru de preste anu adunate impregiurulu casei. In acea situatiune economica singurulu midiolocu cá se póta dormi mai linistiti este, cá se'si asigure averea in contra focului la vreo societate de ascurare din cele mai renumite, de care in dilele nóstre sunt multe. Preotii aru face fôrte bine, daca aru dá poporeniloru exemplu practic si iar in demná se le urmedie lor. Totu asia de bine aru face si deregatoriile politice in sfer'a lor de activitate; éra agentii societatiloru solide aru face si mai bine, daca aru impartí in comune informatiuni relative la ascurare, nu inse in limb'a magiara sau germana, pe care romanii nu le intielegu, ci in limb'a lor materna, inse nici asia, nu in traductiuni reu facute, intortocate in període lungi câtu unu verme solitariu, cá asia nu le pricepu nici chiaru germanii nascuti si crescuti.

Intre altele, rogamu pe societatea „Transilvani'a“ de ascurare reciproca, cá se binevoiesca a veni in ajutoriulu locuitoriloru tieriei prin publicatiuni innoite. Cu atãta credemu cá ne facuramu datori'a de publicisti; restulu cade pe umerii altoru compatrioti.

— (Orcane, rupturi de nori si grindina) se paru a fi fostu la ordinea dilei in Iuliu. Desastre de acestea implu colónele diarielor. In 27 Iuliu la comun'a Gelau (Gyalu) din colo de Clusiu a cadutu grindina cá óuale, care a nimicitu tóta vegetatiunea, éra orcanulu a smulsu si arbori din radecina, au spartu ferestrele. Paserile omorite se poteau adunã cu sutele. Daun'a se urca la mai multe mii.

La Desiu a trasnitu pe unu proprietariu anume Artur Hye mancandu la mésa, éra grindin'a facú stricatiuni in vii si póme. La Salinele Desiului a trasnitu in dóue case, care au si arsu.

Se nu uitamu de vecinele comune Orlatu si Christianu, ale caroru hotara fusera aprópe nimicite prin alu doilea orcanu venitu cu grindina.

„Candel'a“, jurnalul bisericescu-literariu.

(Apare odata pe luna.)

In Nr. 54 promisseramu a reproduce precuventarea acestei foi bisericesci, care este urmatóri'a:

Convingerii firme despre insemnatatea si multilateralitatea avantajului spiritualu pentru viéti'a si activitatea bisericésca, carele se póte câstigã prin unu jurnalul bisericescu literariu, are a-i multiamí mai 'nainte de tóte jurnalulu „Candel'a“ aparerea sa.

De acésta convingere a fostu petrunsa preotimea Bucovinei de timpu indelungatu, si de-abie staruintiei neobosite a inaltu Prea Sântiei Sale, parintelui Archiepiscopu si Mitropolitu alu Bucovinei si Dalmatiei, Silvestru i-a succesu a aduce la indeplinire o dorintia de multu simtita si o lipsa adese-ori discutata de cleru si de credinciosii Archidiecesei si a impleti in cunun'a cea frumósa a meriteloru sale multe si mari, atátu din positiunile

sale de mai 'nainte, câtu si cá Archipastoriu, si acésta flóre, nesmintitu un'a dintre cele mai deliciose.

Éra tendinti'a acestui jurnalului este mai ántaiu sporirea, latirea si fructificarea sciintiei teologice, încátu sciinti'a teologica este basa si indreptariu pentru activitatea si viéti'a preotiesca.

Mediulu si flórea vietii si a activitatii preotiesci in biserica ortodoxa este pastori'a sufletesca. Prin acésta se realisédia necontenitu missiunea si locutínera Mântuitorului, Isusu Christosu, si prin ea se introduce si se sustíne in viéti'a genului omenescu credinti'a si mântuirea cu tóte fructele si binecuvéntarile sale. Din acésta cauza tóta activitatea pe terenulu teologiei se repórta la pastori'a sufletesca si sciinti'a teologica implinesce sublim'a sa problema intr'acca mesura, in carea contribue la sporirea intereselor pastoriei sufletesce si la ajungerea scopurilor ei.

Pentru aceea mai-cá nu póte fi in biserica lucru mai salutaru de câtu de a'i sprijini pre aceea, la carii a disu Mântuitorulu: „Voi sunteti sarea pamentului... Voi sunteti lumin'a lumii.“*) „Precum m'a tremisu pre mine tatalu, si eu ve tremitu pre voi“.***)

A-i deschide asia dara pastoriului de suflute tesauerele sciintiei teologice, a espune, lamuri si a intemeia obiecte insemnate din acésta sciintia cu privire la chiamarea pastoriului de suflute si la necesitatile lui, a-lu face cunoscutu cu productiunile si progresele cele mai alese pe terenulu sciintiei teologice, a tinde spiritului si ánimii lui nutritiu próspectu, a'i usiurá lucrulu de tóte dilele si sarcin'a grea pe caile sale osteniciose, a'i dá indegetari bine chibsuite in cestiuni grele si incurcate, a'i aduce in isolatiune mângaiare amicala si a'i resuscitá sufletulu obositu, si in fine a aduce la cunoscintia publica meritele lui, cari adese-ori intrecu tóte meritele sgomotose ale lumii — éta in prim'a linia scopulu, ce are a'lu urmari jurnalulu nostru, „Candel'a“.

Dara si pre poporulu crestinu nu'lu va scapá din vedere „Candel'a“, ci lumin'a ei modesta va strabate pâna la pâturile lui, aretându-i' adeverat'a religiozitate si moralitate, incaldindu-lu pentru detorintele lui cátra Dumnedieu si ómeni, cátra biserica si statu, si insufletindu-lu pentru Dumnedieu si legea lui sánta. Totuodata va nasuí „Candel'a“ a'lu desteptá pe poporulu crestinu pentru interesele sánte ale bisericii, desfasurându-i institutiunile si conditiunile ei de viétia, lamurindu-lu despre starea ei factica si despre cestiunile ei vitale si indemnându-lu la improprierea mijlóceloru de progressu religiosu si spiritualu prin scóla si prin alte institutiuni de luminare si educatiune, precum si la tóte câte intarescu si inviosédia biserica in interiorulu ei, si'i inaltia vadia in faci'a lumii.

Pe lângá tóte acestea amu voi, cá „Candel'a“ se conlucre la o opera, alu carei fundamentu e pusu de acela, ce s'a rugatu cátra parintele seu cerescu cu cuvintele: „Cá ei se fia una, precum si noi una suntemu“,***) opera adeca a legaturei mai strinse a tuturor membrilor bisericii in unitatea spiritului si in amórea crestina. Amu voi, cá „Candel'a“ se fia unu centru micu de impartasiri reciproce, se adune puterile imprastiete intr'unu focariu comunu, pentru cá incaldindu-se de nou si insufletindu-se mai ántaiu ele, cu atátu mai multa caldura si eficacitate se lucre de aici.

In diverse directiuni si activitati omenesce n'avemu lipsa de barbati dotati cu daruri spirituale inalte. Pretutindene, de si neveduti de lumea cea mare, lucra numerosi preoti cu multa binecuvéntare si cu imbucuratoriul successu pentru binele omenimei si alu poporului si noi spiritualminte suntemu mai puternici, de cum amu crede insi-ne. Dara noi mare parte petrecemu in isolate. Pentru aceea amu dorí, cá puterile nóstre se se impreune si se se lege cu o legatura mai strinsa. Neaparatu o tinta si o problema, a carii ajungere si rezolvire nu jace in puterea unoru mâni omenesce atátu de debile! Dara celu puçinu se ne apropiemu de olalta, se ne comunicamu reciproc feliuritele opiniuni, cunoscintie si esperiintie, se ne destep-tamu la viéti'a si cugetare folositoria omenimei, se ne intarimu intr'olalta intru acelea, ce sunt adeverate, bune, sánte si salutare, intru acelea, ce privescu unitatea, activitatea, datinele, asiedie-mintele si invetiatur'a bisericesca, se cautamu a fi intru acestea totu mai multu de unu cugetu si de unu spiritu, ba chiaru si de o forma, si se ne edificamu in amóre reciproca. In comuniune reciproca se inviosédia spiritulu, si ánim'a deschidiendu-

se alteia cu sinceritate si cu adeveru, se intaresce asia însa-si, si o intaresce si pre cealalta.

Éta in scurte trasuri tint'a si directiunea intre-prinderii nóstre. Detaiurile se cuprindu in regulamentul jurnalului, carele urmédia mai la vale.

De si vointi'a de a contribui la lucruri tolositorie cá si celu presentu nu mi-a lipsitu nici odata, totusi cu privire la imprejurarile, intre cari me afiu acum, am luatú asupra-mi redactiunea „Candelei“ abie dupa seriósá resistintia, cá-ci simtiescu, cumcá intre imprejurarile indegetate imi va fi cu anevoie, a implini asteptarile, cari cu dreptulu se voru face faci'a cu acestu jurnalulu. Incátu va depinde dela mine, nu voiú lipsi, a face posibilulu, spre a-lu sustiné la inaltimea missiunei sale, dara cea mai mare parte a successului doritu va depinde dela sucursulu acordatu prin colaborare din partea barbatiloru chiamati. Deci se adressédia Redactiunea cu incredere atátu cátra venerabilulu cleru, câtu si cátra acei barbati ai inteligentiei, carora nu li este sraina cultur'a teologica si carii au parte la interesele biserice, cá se bine-voiesca a o sprijini cu elaborate si comunicari relative la programulu jurnalului, tremitiendu-le imediatu la Redactiunea „Candelei“, in resiedinti'a arhiepiscopala.

Aici credu de cuviintia a comunicá lectoriloru si participatoriloru bine-voitori, cumcá in jurnalulu acesta nu voru proveni numai productiuni si elaborate nóue si originale, ci elu va primi in colónele sale lucruri nóue si lucruri vechi. Documente, traductiuni si estrase din opere alese ale s. parinti s. d. a. nu arare-ori va fi cuprinsulu acestui jurnalulu.

De asemenea me indreptu in numele administratiunei cátra toti amatorii literaturii bisericesce, cá se bine-voiesca a sprijini acésta intreprindere prin prenumeratiuni numeróse, carile sunt de adressatu la Administratiunea „Candelei“, asemenea in resiedinti'a arhiepiscopala.

Deci pasindu la realisarea problemei nóstre, ilu imploramu pre parintele luminiloru, cá se ni de ajutorulu seu si se bine-cuvinte intreprinderea nóstra cu successulu doritu, spre folosulu si prosperarea bisericii si spre laud'a numelui seu.

Dr. V. Mitrofanovici,
redactorulu primariu.

Mai nou.

Atentatu criminalu. Triest 3 Augustu. La espositiunea de aici o petarda aruncata in calea archiducelui Carolu Ludovicu frate alu Maiest. Sale se sparse si raní mai multe persóne. Multimea iritata sparse ferestrile cafeneleloru italiene.

Convocare.

„Viribus unitis“.

Fiindu maretulu scopu finalu identicu, amu aflu consultu a tiné in un'a si aceea si adunarea generala a despartiment. XI alu „Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu cu ceea a reuniunei femeiloru romane selagene,“ adeca la 14 Augustu a. c. st. n. in Simleulu Silvaniei, premergendu la 10 óre d. am. adunarea Reuniunei femeiloru, la 3 óre dupa am se va tineá ceea a despartimentului; cu care ocaziune se voru distribui si diplomele de recunoscintia si de aducere a minte ale espositiunei romane tinute in Sibiiu la 1881. Dreptu aceea precum onoratii membrii ai despartimentului, asia toti amicii

culturei romane sunt cu onóre invitati a participa la acésta adunare.

Din siedinti'a comitetului despartimentului XI a asociatiunei tinuta in Simleulu-Silvaniei la 23 Juliu 1882.

Alimpiu Barboloviciu,
vicariulu Silvaniei si directoru desp. XI.

Nr. 206/1882. pres.

Anunciu.

Pentru on. domni membri ai asociatiunei transilvane, cari voiescu a cerceta adunarea generala, convocata pe 27 Augustu st. n. a. c. la Desiu, se voru distribui dela 10 Augustu inainte atátu la comitetulu centrale, câtu si din partea directiunilor despartimentelor asociatiunei, blanchete, cari ii indreptatescu a caletori pe liniele drumului fieratu primu transilvanu, ale drumurilor ferate de statu si ale societatiei pentru drumulu feratu din Valea Somesiului, cu pretiu scadiutu, si anumu: directiunea primei cali ferate transilvane acórda pentru caletoria incolo si inderetu dela 25 Augustu pâna 3 Septembre caletoria pe class'a a II-a cu unu biletu de class'a III-a si caletoria pe class'a a III-a cu 1/2 biletu class'a II-a; directiunea drumurilor ferate de statu acorda aceleasi favoruri pe trenurile accelerate, éra pentru trenurile de povara, caletorii pe class'a a II-a cu 1/2 biletu de class'a I-a anumu dela 25 Augustu pâna la 5 Septembre; in fine societatea drumului feratu din Valea Somesiului (Apahidá—Desiu) ofera aceleasi favoruri cá si directiunea drumului feratu primu transilvanu.

Doritorii de a avea ast-feliu de blanchete, cari se le midilócésca caletori'a cu pretiu scadiutu, se se adressedie sau la comitetulu centralu, sau la directiunile despartimentelor la cari apartienu.

Presidiulu asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Sibiiu, in 25 Juliu st. n. 1882.

(97) 2—2

Jacobu Bologa.

Concursu.

Pentru ocuparea a dóue posturi de oficiali la „Albin'a“ institutu de creditu si de economii“, anume unulu la centrala in Sibiiu, altulu la filial'a institutului in Brasiovu, se publica prin acésta concursu. Reflectantii la aceste posturi au de a'si trimite cererile scrise de man'a loru Directiunei subseminate la Sibiiu pâna in 15 Augustu a. c. st. n. Se cere cá candidatulu:

- a) se fi implinitu anulu alu 18-lea de etate si se nu fi trecutu etatea de 40 de ani;
- b) se fia deplinu sanetosu;
- c) se fia avutu conduita corecta;
- d) se aiba cualificatiunea receruta pentru aplicare la unu institutu de bani.

In cererea sa de denumire candidatulu are se documentedie posederea acestoru cerintie.

Sibiiu, 26 Juliu 1882.

(98) 2—3

Directiunea institutului.

Anunciu.

Amu onóre a aduce la cunoscintia onor. publicu, cá in 20 Juliu a. c. st. n. mi-amu deschisu

Cancelaria advocatiale

in Sibiiu, piati'a mare Nr. 16, etagiulu I-in.

(96) 3—3

Joanu G. de Popp,

advocatu.

Pentru imflaturi, acréla de stomacu,
hoemorhoide, incuietura,
patima de ficatu si de fiere,
sange necuratu,
congestiune de sange la capu si la peptu.

Preparatu dupa
ordinatiune speciale medicala.

Parti principali:

Estrase din erburu medicinali elvetiane.

in farmaciele urmatóre. Se se céra respectu: piluri elvetiane dela farmacistulu R. Brandt. Se vendu pachetate numai in dose de tinichea, continendu 50 piluri cu 70 cr. si in dose mai mici de proba 15 piluri cu 25 cr. Fiacare cutióra cu pilule genuine elvetiane trebue se aiba vigneta de susu, crucea alba elvetiana pe fundu rosu, cá si cifrenlu numelui fabricatorului. Representatulu seu pentru Sibiiu este dlu farmacistu Augustu Teutsch, éra pentru M. Osiorheiu dlu Danielu Bernardy. Acestu medicamentu veritabilu se póte afla si in fiacare farmacia buna din Austria. (53) 8—12

Mai folositoriu si mai eftinu
cá tóte
apele amare.

Incetu desfacendu.
Aplicabilu la patienti de ori-care etate.

Absolutu nestricatoriu.

Prospecte care cuprindu intre altele, numeróse pareri de ale ómeniloru de specialitate despre folosu si nestricatiune, se dau gratis

*) Mat. 5, 13.

**) Joanu 20, 21.

***) Joanu 17, 22.